

Juni 2015

NIEUWSBRIEF – NR. 7

Eén jaar Stichting WoonSaem: een terugblik in vogelvlucht

Stichting WoonSaem bestaat nu een jaar als zelfstandige stichting, een goed moment om de balans op te maken. Terugkijkend op dit eerste jaar kunnen we op successen bogen, maar hebben we ook tegenslag gekend. Zowel de successen als de tegenslagen hebben veel te maken met de grote veranderingen op de woningmarkt en op het terrein van zorg en welzijn.

Het gemeenschappelijk wonen van oudere migranten is een mes dat aan vele kanten snijdt: Het past bij de behoeften en wensen van oudere migranten. Voor de meeste oudere migranten is remigratie geen optie (meer), zij worden oud in Nederland. Het gemeenschappelijk wonen met gelijkgestemden is dan een aantrekkelijke woonvorm, ook voor de kinderen van oudere migranten. Het wonen met anderen, die taal, (eet)gewoonten, herinneringen en levensovertuiging met je delen, biedt goede kansen op een waardige oude dag. Voor oudere migranten die alleen zijn komen te staan, kan het gemeenschappelijk wonen een oplossing zijn voor dreigende vereenzaming en isolement. Er komt steeds meer wetenschappelijk bewijs dat ouderen in een woongroep zich gelukkiger voelen, steun vinden bij elkaar en minder snel een beroep doen op allerlei professionele (zorg)voorzieningen.

Gemeenschappelijk wonen is voor gemeenten een aantrekkelijk beleidsperspectief. Sinds 1 januari van dit jaar zijn zorg, welzijn en ondersteuning van burgers grotendeels een gemeentelijke verantwoordelijkheid geworden. Verzorgingshuizen worden onder invloed van het nieuwe Rijksbeleid op veel plaatsen gesloten. Langzamerhand realiseren gemeenten zich dat daarmee een 'gat' ontstaat tussen het gewoon zelfstandig wonen in een wijk en echte zorgvoorzieningen. De vraag naar nieuwe woonvormen wordt zichtbaar. Gemeenschappelijk wonen van oudere migranten is zo'n (relatief) nieuwe woonvorm. Je zou dus verwachten dat in veel gemeenten en door veel corporaties het gemeenschappelijk wonen van oudere migranten wordt omarmd. De werkelijkheid is, zoals wel vaker, weerbarstiger.

De meeste oudere migranten in Nederland wonen in een huurwoning. Corporaties zijn dus als eerste in beeld om een project gemeenschappelijk wonen van oudere migranten mogelijk te maken. De afgelopen maanden hebben wij als WoonSaem gelukkig kunnen zien dat in verschillende gemeenten corporaties het realiseren van dit type woonprojecten hoog op de agenda hebben gezet. Concreet ondersteunt WoonSaem op dit moment groepen in Waalwijk, Eindhoven, Leiden, Hoofddorp en Arnhem bij nieuwe woonprojecten. We verwachten dat in deze gemeenten woongroepen in 2016 hun intrek kunnen nemen in hun nieuwe woning. In andere gemeenten gaat het (veel) moeizamer. In Amsterdam bijvoorbeeld lukt het haast niet om nieuwe projecten van de grond te krijgen: corporaties zitten slecht bij kas en geven dit soort projecten geen prioriteit. Bovendien is in dit soort gebieden met veel druk op de woningmarkt de huursprong bij verhuizing zo groot dat dit de financiële draagkracht van de oudere migranten (ver) te boven gaat, ondanks huur- en zorgtoeslag.

De traditionele weg om in samenwerking met een corporatie een project te realiseren is in een aantal gemeenten nog steeds een haalbare optie. Maar het blijkt ook nogal eens een doodlopende weg: onze tegenslagen van het afgelopen jaar. Wij denken dan ook na over alternatieven en onderzoeken die actief: het vestigen van woongroepen in bestaande woongebouwen, het ombouwen van bestaand (zorg)vastgoed met inzet van stimuleringsfondsen, het aanboren van nieuwe financieringsbronnen, het versterken van de inbreng van de tweede generatie bij het realiseren van projecten gemeenschappelijk wonen.

Methodiek vereenvoudigd

Op initiatief van Het Maagdenhuis is een paar jaar geleden een methodiek ontwikkeld die groepen migranten helpt om zich op een goede manier voor te bereiden op gemeenschappelijk wonen. In deze methodiek gaat het om zo uiteenlopende vragen als: wat betekent het om in Nederland oud te worden, welke voorkeuren heb ik persoonlijk bij het wonen, hoe wordt de gemeenschappelijke ruimte ingericht, moeten wij als groep een rechtspersoon (vereniging of stichting) worden. De afgelopen jaren zijn goede ervaringen met deze methodiek opgedaan. Ook is gebleken dat groepen sterk van elkaar verschillen qua ontwikkelingsfase. Soms bestaan groepen al verscheidene jaren, soms is een groep net van start gegaan. Dit faseverschil leidt ook tot een verschillende behoefte aan begeleiding. Om daar goed aan tegemoet te kunnen komen, is de methodiek omgewerkt tot een modulair opgebouwd geheel. Elke groep kan dan zelf bepalen welke onderdelen zij wil gebruiken. Onder de titel "Van gezellig word je gezond" is een overzichtelijke en modulair te gebruiken praktijkhulp voor bewoners geschreven en een handreiking voor bewonersadviseurs. Beide met dank aan Jansje van Middendorp.

Met deze vereenvoudigde en geactualiseerde handleidingen kunnen startende groepen veel meer op eigen kracht de groepsvorming en voorbereiding op het groepswoon ter hand nemen. Professionele begeleiding kan dan beperkt worden.

Vorming netwerk woonbegeleiders gestart

WoonSaem is begonnen met de vorming van een landelijke pool van begeleiders die ervaring hebben met groepswork, hart hebben voor oudere migranten en naast Nederlands de moedertaal van oudere migranten beheersen. Het is de bedoeling dat de komende twee jaar een landelijk netwerk van deze woonbegeleiders wordt gevormd.

Eerste bijeenkomst netwerk woongroepen

In het voorjaar van 2015 heeft WoonSaem een bijeenkomst georganiseerd voor woongroepen (al dan niet in oprichting) in Amsterdam, Leiden en Hoofddorp. Doel van deze bijeenkomst was het uitwisselingen van goede en slechte ervaringen en het delen van kennis. Het was een geanimeerde en zeer geslaagde bijeenkomst. Na de zomer zal ten zuiden van de grote rivieren een vergelijkbare bijeenkomst worden georganiseerd. Het verslag van de bijeenkomst op 6 maart vindt u op de website www.woonsaem.nl.

Deelname landelijk congres Villa Begonia

Op 24 maart jl. verzorgde WoonSaem in samenwerking met een Indische woongroep uit Utrecht, die 'gestippeld' woont, en een Chinese woongroep uit Amsterdam twee workshops op het landelijk congres Villa Begonia over nieuwe woonvormen als alternatief voor het verzorgingshuis. De work-

shops werden goed ontvangen, niet in de laatste plaats vanwege het sprankelende optreden van de vertegenwoordigers van de woongroepen, Meidty Keizer en Vera Ho. De workshops onderstreepten nog eens de noodzaak van een brugfunctie tussen witte netwerken en netwerken van migranten: verschillende professionele deelnemers aan de workshop gaven aan nog steeds moeite te hebben om in contact te komen met oudere migranten. En dat sterkt WoonSaem in zijn opdracht.

Programma Ouderenhuisvesting 2015 – 2018 Amsterdam

In april verscheen het programma Ouderenhuisvesting 2015 – 2018 van de Gemeente Amsterdam. Naast belangrijke voorstellen over betaalbaarheid en het terugdringen van de huursprong bij verhuizing door mensen met een laag inkomen, wordt specifiek aandacht gevraagd voor de grote groep oudere migranten in Amsterdam (in totaal 40.000 Amsterdammers). Vormen van gemeenschappelijk wonen worden door de gemeente gezien als een belangrijke bijdrage aan een waardige oude dag voor die groep. WoonSaem juicht de opstelling van de gemeente van harte toe. De komende jaren zullen we alles op alles zetten om het aantal woongroepen in de hoofdstad uit te breiden.

Volgende nieuwsbrief

De volgende nieuwsbrief verschijnt in het najaar.